

Samverkan som strategi Malmö Kulturskola

Arvsfondsprojektet
”Kulturskolan i Storstan – minskat utanförskap genom samverkan”
2018 – 2020

Ulrika Renström, strateg

Innehåll

Sammanfattning.....	3
Inledning	3
Varför ska vi samverka?.....	3
Hur har det sett ut tidigare i Malmö?	4
Hur sker samverkan idag?	4
Grundskolan	4
CTC - Communities That Care.....	4
Exempel på samverkanspartners.....	5
Case, Exempel på kulturskolans verksamhet i samverkan med annan aktör	6
Kulturskola på skoltid.....	6
PrövaPå för åk 1	6
Tvåornas kör i Malmö.....	6
Kulturkopplingen – grundskola och förskola	7
Kulturskola på skoltid och i anslutning till skoltid.....	8
El Sistema.....	8
Kultur på särskolan	9
Kulturskola under fritidstid	9
Kulturskolan på fritids.....	9
Make it - f d After school	10
Öppen verksamhet	10
Kulturell allemansrätt på Triangelns köpcenter.....	10
Musikworkshop på Mötesplats Flamman.....	11
Ämneskurs med samverkan	12
Serieteckning	12
Drumcorps	12
Publika evenemang, exempel.....	13
Sida vid sida	13
Malmöfestivalen	13
Spel vid äldreboende	14
Resultat.....	14
Slutsatser av projektet.....	14
Lärdomar från erfarenhetsutbyte med de andra storstäderna.....	15
Hur kan storstadsregionerna fortsätta att samverka?	16

Sammanfattning

Under tre års tid har Arvfondsprojektet "Kulturskolan i Storstan – minskat utanförskap genom samverkan" pågått. Ett projekt som ska leda till att nå fler barn och unga i områden med socioekonomiska utmaningar samt hitta nya verksamhetsformer, utbud och arbetssätt för kulturskolan i samverkan med civilsamhället och andra aktörer.

En inledande kartläggning gjordes av aktiviteter i samverkan med andra aktörer och dokumentationen har under projektidens gång uppdaterats och kompletterats. Flera olika samverkansaktörer fanns med i verksamheterna, men den vanligaste aktören för de tre städerna var och är alltjämt grundskolan.

Under projektåren har stävan varit att hitta fler samarbetsparter från civilsamhället, som en framkomlig väg att nå nya barn och unga. Den strävan har i flera fall lyckats men har också stött på hinder inte minst i kontakten med föreningar som oftast har sin egen agenda och begränsad ekonomi. En fortsatt utveckling kring god samverkan med befintliga parter, jämsides med en utökning av nya nätverk och sammanhang, ger en förutsättning för att nå ännu fler barn och unga i utanförskap.

Inledning

Denna skrift kommer att handla om samverkan i alla dess former. I en storstad finns särskilda utmaningar och här beskrivs specifikt Malmös del av projektet med att utveckla samverkan med andra aktörer, bland annat genom samarbete i de nätverk som finns i stadens olika områden.

Exempel på framgångsrika aktiviteter i samverkan, finns dokumenterat i överskådlig form under övergripande rubriker.

Varför ska vi samverka?

I Malmö finns ett tydligt politiskt mål om att nå fler barn och unga för att minska utanförskap i socioekonomiskt utsatta områden. Kulturförvaltningen har fått ett konkret formulerat uppdrag om att tillgodose alla barns rättighet till en kulturell allemansrätt på såväl skoltid som på fritid. Medvetenhet finns om att alla stadens barn och unga ännu inte nås, exempelvis barn boende i vissa områden eller de barn i skiftande ålder som står helt utanför skolsystemet av olika anledningar. I förvaltningen pågår ett gediget arbete i nära samverkan med förskole- grundskole- och gymnasieförvaltningarna för att få verklig genomslagskraft.

Att samverka mellan förvaltningar, institutioner och andra aktörer ger förutsättningar för att nå fler barn och unga i en kulturell allemansrätt med utgångspunkt från FNs Barnkonvention, artikel 31:

1. *Konventionsstaterna erkänner barnets rätt till vila och fritid, till lek och rekreation anpassad till barnets ålder och rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet.*
2. *Konventionsstaterna ska respektera och främja barnets rätt att till fullo delta i det kulturella och konstnärliga livet och ska uppmuntra tillhandahållandet av lämpliga och lika möjligheter till kulturell och konstnärlig verksamhet samt till rekreations- och fritidsverksamhet.*

Att samverka med annan aktör ger större möjlighet att nå grupper av barn och unga som vi annars inte når. Kulturskolans samverkanspart är oftast grundskolan men på senare tid har andra aktörer tillkommit vilket är givande för att sprida kulturskolans aktiviteter på nya sätt. För många av våra befintliga elever blir det en ny upplevelse och positiv effekt att möta en mer verklig publik på en ny arena som exempelvis ett köpcenter utgör, vilket står i kontrast till kulturskolans mer traditionella föreställningar där åhörarna mestadels består av föräldrar och syskon.

Hur har det sett ut tidigare i Malmö?

I samband med lågkonjunkturen i början på 90-talet minskade kulturskolans verksamhet i storlek. Den rekryteringsbas som funnits även i de östra delarna av Malmö genom omfattande verksamhet med rytmik och blockflöjt, avtog markant. Kvar fanns nästan uteslutande elever från västra Malmö där en högre socioekonomisk struktur är utmärkande. I dessa områden finns en tradition att delta i kulturlivet, företrädesvis genom att låta barnen delta i kulturskolans aktiviteter.

2011 gav Kulturnämnden ett skarpt uppdrag till kulturskolan att nå betydligt fler barn och unga i hela staden. Visserligen hade PrövaPå redan etableras i grundskolans åk 1 och en delvis geografisk breddning hade påbörjats, men det fanns fortfarande vita fläckar. Fokus riktades i synnerhet på några specifikt utvalda områden med socioekonomiska utmaningar. Den naturliga samverkansparten i dessa områden blev grundskolan som välkomnade kulturskolan i de *körprojekt* i anslutning till skoldagen, som bildades på några skolor. Kulturskole-körerna blev avstamp för vidare utveckling i flera områden, inte minst en grogrund för Tvåornas kör och införandet av El Sistema-verksamheten med början år 2013.

Vid arvsfondsprojektets start 2018 gjordes en kartläggning kring kulturskolans aktiviteter och vilka parter man samverkade med. Grundskolan var den vanligaste aktören och några orkestersamarbeten gjordes mellan andra kommuner i och utanför Skåne.

Hur sker samverkan idag?

Grundskolan

Av gammal tradition använder kulturskolan alltjämt många av grundskolans lokaler för att bedriva verksamhet och som i de flesta större städer är kulturskolans ämnesundervisning alltid förlagd *efter* skoltid.

Grundskolan är en naturlig samverkanspart eftersom de allra flesta av våra gemensamma barn finns samlade där. En god samverkan med grundskolan kommer att ha fortsatt stor betydelse för att nå fler barn och unga. Många rektorer vittnar om en positiv effekt på skolan utifrån kulturskolans verksamhet på plats, i synnerhet på de skolor där vi bedriver El Sistema. Grundskolans ledning upplever en utveckling för den enskilda eleven och ett bättre klimat på skolan som helhet.

Initiativ till samverkan med grundskolan kommer inte sällan från rektorerna själva som uttrycker önskan om utveckling i skolans pedagogiska arbete. PrövaPå för åk 1 och Tvåornas kör är också väl etablerade och uppskattade verksamheter i Malmös grundskolor.

De aktiviteter som är knutna till grundskolan genom att de bedrivs i eller i anslutning till skolans lokaler, har visat sig vara en trygg och naturlig plats för elever att delta i. Föräldrar vågar låta sina barn vara med på aktiviteter som bedrivs där, eftersom tilltro tycks finnas för det som på något sätt har med den egna skolan att göra.

CTC - Communities That Care

I Malmö stad görs en omfattande samverkan mellan aktörer i civilsamhället genom projektet CTC. Konceptet handlar om att utifrån enkäter gjorda med barn och unga, ta reda på riskfaktorer respektive skyddsfaktorer kring miljön i hemmet, skolsituationen, det sociala umgänget och upplevelse av det geografiska närområdet. I varje område bildas grupper med representanter från civilsamhället, exempelvis från skola, bostadsbolag, hjälporganisation, fritidsgård, kyrka, förening och räddningstjänst som med utgångspunkt från olika infallsvinklar

analyserar enkätsvaren. En handlingsplan och strategi skapas därefter för att på flera plan hjälpa till att förbättra barns och ungas levnadsvillkor i det aktuella området. Kulturskolan är en naturlig del av CTC-arbetet, inte minst med de El Sistema-verksamheter som finns i flera områden.

Exempel på samverkanspartners

Hjälporganisation

Hjälporganisationer har som få andra kunskap om utanförskap i olika skepnader. Genom CTC-nätverket har samverkan påbörjats mellan kulturskolan och Rädda Barnen. Barn och unga på Kirsebergs boende för nyanlända, kommer mycket sällan i kontakt med samhället utanför och behöver stimulans i vardagen. Genom sång och rytmik kommer ett par pedagoger från kulturskolan varje vecka att skapa ett lustfyllt, meningsfullt möte med de boende. Så snart pågående Coronapandemi klingat av kommer verksamheten att komma igång.

Bostadsbolag

Att samverka med ett kommunalt bostadsbolag ger tillträde till ett lokalt område, inte sällan även med gemensamhetslokaler. Malmö kommunala bostadsbolag (MKB) vill i sin trygghetssträvan för sina hyresgäster, gärna samverka med kulturskolan. El Sistema-elever har vid flera tillfällen framträtt i bostadsområdet tillhörande den egna skolan.

Opera/teater/konserthus

Samverkan med den professionella scenkonsten ger en extra dimension till kulturskolans verksamhet. Att som elev få framträda på en professionell scen eller att i någon form få agera tillsammans med professionella kulturutövare, ger en ovärderlig kunskap och erfarenhet.

Konsthall/museum/stadsarkiv/bibliotek/allaktivitetshus

All slags samverkan inom kulturförvaltningens olika institutioner, bygger ut möjligheter för våra unga Malmöbor att få möta och ta del av den *kulturella allemansrätten*. Förvaltningens pågående arbete med barnkonsekvensanalyser och dialoger med barn och unga, kommer att resultera i en övergripande och mer rättvis fördelning av kultur till alla barn och i alla områden.

Föreningar

Möten och dialoger har förts med olika slags föreningar, bland annat några med etnisk inriktning, som visat intresse för kulturskolans verksamhet. Föreningar drivs per definition av att genomföra en specifik aktivitet och har inte sällan ett öronmärkt kommunalt föreningsstöd, exempelvis från Fritidsförvaltningen. Det innebär att möjlighet för samverkan mellan kulturskolan och föreningar ofta är begränsade av såväl innehållsmässiga som ekonomiska skäl. I vissa sammanhang är det dock högst relevant med en prova på-aktivitet/workshop med en ny målgrupp som därmed får kännedom om kulturskolans existens och verksamhet. I de områden som kulturskolan är särskilt verksamma finns naturliga kopplingar till civilsamhället och föreningar genom barnens föräldrar/vårdnadshavare.

Inom föreningslivet är Basketboll en växande verksamhet som sprider sig systematiskt även till socioekonomiskt utsatta områden.

En realistisk tanke är att kulturskolan inom en ganska snar framtid skulle kunna ingå i kringarrangemang vid matcher och turneringar och på så sätt möta en större blandning av Malmös unga befolkning.

Case, Exempel på kulturskolans verksamhet i samverkan med annan aktör

Kulturskola på skoltid

PrövaPå för åk 1

Syfte:

Att låta eleverna få uppleva samt själva få skapa olika kulturella uttryck.

Att göra kulturskolans verksamhet känd.

Målgrupp/antal:

Alla Malmös elever i årskurs 1, årligen ca 4000 barn.

Var/när/hur:

Föreställning

Inledningsvis kommer klasserna till Malmö Live för att se en interaktiv föreställning med PrövaPå-teamet bestående av (12) lärare i ämnena musik, teater, bild, dans och animation. Lärarna skriver själva manus, komponerar musik, gör koreografier och skapar kring scenografi, rekvisita och animation till en föreställning, vanligtvis med tema kring vänskap, utanförskap mm.

Inför besöket har klasslärarna fått material att förbereda med sina elever, exempelvis en ramsa eller en teckningsuppgift som har betydelse i föreställningen.

Workshops

PrövaPå-teamet delar upp sig i mindre grupperingar som träffar klass för klass, antingen på respektive skola eller på Kulturskolan. Utifrån föreställningens innehåll och roller får eleverna själva pröva på de olika ämnena i workshopform under två förmiddagar.

Rekrytering/samverkan:

Inbjudan görs av Kulturskolans administratör till grundskolornas lärare, ofta via skolans expedition. Lärarteamet fördelade på "ansvarsskolor" förmedlar info till berörda klasslärare. Samverkan sker med grundskolan.

Framgångsfaktorer:

-Eftersom PrövaPå är en inarbetad och uppskattad verksamhet sedan många år, finns ett starkt intresse från skolorna att delta. Därmed når vi många barn, även de barn som inte vanligen hittar till kulturskolan.

-Det är viktigt med en god administratör på kulturskolan som kan lägga ett effektivt schema utifrån geografiskt belägna skolor och med rätt antal barn på föreställningar respektive workshops.

-En framgångsfaktor är den kostnadsfria "Kulturbussen" som skolorna själva bokar för sina klasser.

-Lärare på kulturskolan kan jobba i team och får möjlighet att arbeta dagtid två dagar/veckan.

Utmaningar:

-Några skolor har svårt för att lösa organisationen runt lämpliga salar för PrövaPå-workshops på sin egen skola.

-Läraryrket kan skapa problem för ovanstående eller när det behövs personal för att åka iväg till en aktivitet.

-En utmaning är att presentera/involvera elevernas föräldrar/vårdnadshavare i PrövaPå-verksamheten, på ett tydligare sätt.

Tvåornas kör i Malmö

Syfte:

Att låta elever uppleva gemensam sångglädje och att våga framträda på en professionell

scen inför stor publik samt att få en sångskatt tillsammans med jämnåriga i hela staden. Att göra kulturskolans verksamhet känd för barn och föräldrar/vårdnadshavare.

Målgrupp/antal:

Alla Malmös elever i årskurs 2, årligen ca 4000 barn.

Var/när/hur:

Lärare i grundskolan bjuds in till en infoträff där nio sånger presenteras och sjungs tillsammans med kulturskolans lärar-duo. Alla sångerna finns inspelade på Youtube vilket gör det lätt för klassläraren att sjunga med eleverna i skolan och genom Youtube finns möjlighet för eleverna att även sjunga hemma.

Tvåornas kör-duon kommer till varje klass vid tre tillfällen för att öva och finslipa sång, rörelser och framträdande.

Finalen är en kvällskoncert på Malmö Lives stora scen då 300 barn sjunger tillsammans iklädda likadana tröjor. Skolornas sammansättning vid varje framträdande är utvald utifrån integrationsperspektiv. I publiken finns föräldrar/vårdnadshavare samlade från hela staden. En lärarorkester ackompanjerar och förevisar också sina instrument som ett inslag i konserten.

Sammanlagt görs ca 11 konserter om året.

Rekrytering/samverkan:

Tvåornas kör-lärarna skickar inbjudan och organiserar verksamheten.

Samverkan sker med grundskolan och Malmö Live konserthus.

Framgångsfaktorer:

- Den äkta sångglädjen smittar av sig och berör både unga och gamla!
- Rätt lärare med stor pedagogisk entusiasm är ett måste för denna utmanande uppgift.
- Alla har vid konserttillfället en tröja med Tvåornas kör-emblem, vilket skapar gemenskap.
- Malmö Kulturskola når nya målgrupper.
- Strävan efter integration förstärks vid konserterna eftersom elever från skolor i olika områden sätts samman vid konserttillfället. I publiken bestående av anhöriga, finns därmed också en blandning av Malmös befolkning.
- En värdefull första kontakt med föräldrar/vårdnadshavare
- Malmö Live konserthus ser ett stort värde av att ha en delvis helt ny publik i huset.
- Lärare på kulturskolan kan jobba tillsammans och får möjlighet att arbeta dagtid några dagar i veckan.
- Att få bilda en lärarorkester är stimulerande för instrumentallärarna.
- Bra orkesterarrangemang är av vikt.

Utmaningar:

- Att räkna till för alla skolor som vill vara med.

Kulturkopplingen – grundskola och förskola

Syfte:

Att vara grundskolan behjälplig genom estetiska läroprocesser

Att låta förskolans 5-åringar få sjunga tillsammans

Målgrupp/antal: Elever i F – åk 9

Var/när/hur:

Kulturkopplingen består av 4 lärare med specialkunskap i respektive teater, rytmik/musik, och film som erbjuder samarbete genom att lägga ut lediga tider i kulturförvaltningens bokningssystem. Lärare i grundskola som exempelvis vill fördjupa ett ämne i kursplanen bokar in någon av kulturkopplingens lärare under längre eller kortare projekt.

Förskolekören för 5-åringar ingår också i Kulturkopplingens verksamhet. Musikläraren repeterar med barnen på de förskolor som vill vara med och finalen blir en stor konsert på Malmö Live konserthus då alla förskolor framträder tillsammans.

Rekrytering/samverkan:

Rekrytering sker genom kulturförvaltningens bokningssystem

Samverkan med Grundskola samt Förskola

Framgångsfaktorer:

- Grundskolans elever får en fördjupad kunskap i något ämnesområde genom estetiska läroprocesser.
- Lärare i grundskolan får hjälp att bredda sin undervisning genom en skapande process
- 5-åringarna gör sina röster hörda och får en gemensam sångskatt
- Förskolelärare höjer sin kompetens tillsammans med barnen

Utmaningar:

Att räkna till för alla förfrågningar

Kulturskola på skoltid och i anslutning till skoltid

El Sistema

Syfte: Att nå en ny målgrupp barn genom en kvalitativ och kontinuerlig verksamhet.

Målgrupp/antal: F-3, 4 – 9 – Kroksbäck/Holma har några elever i åk 9, Sofielund har några elever i åk 7, Rosengårdsskolan har musikprofil och undervisar alla elever i åk 7.

Var/när/hur: El sistema finns på sex skolor i Malmö. (Holma, Kroksbäck, Sofielund, Rosengård, Rörslö, Kirseberg.) En sjätte är i vardande, lärarrekrutering pågår. Skolorna har olika inriktningar. Flöjt/flöjt/sång/rytmik, Bleckblås/sång/rytmik, Bleckblås/slagverk/ sång/ rytmik, Sång/kör/rytmik.

En bindande anmälan och överenskommelse görs mellan kulturskolan och vårdnadshavare. Eleverna till den frivilliga verksamheten rekryteras under två år, förskoleklass och åk 1, då de har obligatorisk El Sistema under skoltid. Detta gör att eleverna vet vad de väljer och vet vad de väljer bort inför åk 2, då de anmäler sig. På en del skolor sker anmälan redan i slutet av vårterminen i åk 1, vilken avslutas med en föreställning för alla föräldrar.

På varje skola finns ett team om tre eller fyra lärare där minst en är utbildad rytmikpedagog. Teamet träffar F-klass och åk 1 under skoltid som obligatorisk verksamhet, då klassläraren är med och under fritidstid kommer barn från övriga klasser i den frivilliga verksamheten. El Sistema träffar också förberedelseklasser, särskolegrupper, NPF-elever, enskilt eller i grupp, vilka går på skolorna. Både obligatoriskt och på frivillig basis. Med tanken: "alla elever på skolan ska få ta del av El Sistema".

Teamet lägger upp verksamheten efter elevernas behov och önskemål. I stort sett all undervisning undervisningen sker i större eller mindre grupp. Sång och rytmik är en betydelsefull del av all undervisning oavsett inriktning. Vårdnadshavares engagemang är viktigt och med regelbundenhet ordnas under kvällstid musikaliska träffar för familjerna.

Rekrytering/samverkan:

Rekrytering görs i skolan av lärarteamet.

Samverkan sker med grundskolan, från rektorsnivå ner till praktiskt samarbete med personal på skolan och på fritids.

Samverkan med Malmö Symfoniorkester och Malmö Live konserthus i årligen gemensamma konserter.

Samverkan med övriga kulturskolan.

Samverkan med andra orkestrar, t.ex. Monday Night Big Band.

Samverkan med Estetiska programmet på Latinskolan.

Samverkan med föreningar och institutioner i närområdena, t.ex. biblioteken, Växtväcket, MKB.

Samverkan med Musikhögskolan, bland annat genom verksamhetsförlagd utbildning.

Framgångsfaktorer:

- Kulturskolan är på plats på barnets egen skola.

- Undervisning tre dagar varje vecka ger en värdefull kontinuitet.
- Verksamheten är kostnadsfri vilket annars kan vara ett hinder.
- Undervisningen är högst kvalitativ genom kompetenta pedagoger.
- Eleverna lär sig ett musikaliskt hantverk.
- Skolans välvilja och uppskattning.
- Kontakt med professionella musiker/sångare som utgör förebilder.
- Deltagande i konserter på Malmö Live konserthus och andra arenor.

Utmaningar:

- Kontakt med vårdnadshavare
- Verksamheten växer ständigt, vilket påverkar resurserna både vad gäller lokaler och personal.
- Ett stort intresse bland eleverna, vilket är väldigt tillfredsställande, men också skapar stora grupper om upp till 20-22 elever (i eftermiddagsverksamheten).

Kultur på särskolan

Att låta fler särskoleelever delta i kulturskolans verksamhet.

Att öka kännedomen om att kulturskolans verksamhet för barn och ungdomar med funktionsvariationer.

Målgrupp/antal: Skolans 6 klasser från Särområde (fd träningskola) och särskola.

Var/när/hur: Under skoltid en dag i veckan kommer ett team om fyra kulturskolelärare till skolan för att jobba med eleverna kring teater/musik respektive dans/musik.

Fördjupningskurser kommer att läggas efter skoltid, i skolans lokaler, samma dag som de haft verksamhet på skoltid.

Rekrytering/samverkan:

Rekrytering görs av kulturskolelärarna genom verksamheten som sker på skoltid.

Samverkan sker med särskolan.

Framgångsfaktorer:

- Kulturskolan når ut till fler
- Lärarna kan jobba i team och under dagtid.
- Lärarna får en värdefull kompetenshöjning.
- Tätt samarbete med skolan, lärare och ledning
- Att eleven får upptäcka nya förmågor och vara med om nya upplevelser när man deltar och utövar kultur.
- Att eleven får möjlighet att fördjupa sig, genom att delta i kulturskolans aktiviteter efter skoltid

Utmaningar:

Okunskap hos kulturskolans lärare om barn och ungdomar med särskilda behov och funktionsvariationer.

Ej ändamålsenliga lokaler när vi är i skolans lokaler.

Kulturskola under fritidstid

Kulturskolan på fritids

Syfte:

Att låta barn få prova olika kulturella uttryck.

Att göra kulturskolans verksamhet känd för barn och föräldrar/vårdnadshavare.

Målgrupp/antal:

Årskurs 3. Två fritidsgrupper à 15 barn, en gång per vecka på fritidstid.

Var/när/hur:

Barn från närliggande fritidshem kommer med sina lärare till kulturskolans lokaler där lärare i musik, dans, teater och bild tar emot barnen. Undervisningen sträcker sig över hela läsåret

med samma barn. Fritidshemmen med begränsade personalresurser har ofta behov av specialkunskaper och ser gärna en samverkan med kulturskolan.

Rekrytering/samverkan:

Rekrytering görs via rektor till fritidshemmens personal.

Samverkan sker med grundskola/fritidshem.

Framgångsfaktorer:

-Mer jämlik och kortare väg in till kulturskolans utbud, när barnen kan komma direkt efter skolan tillsammans med fritidspersonal och föräldrarna inte behöver skjutsa eller vara aktiva i att uppsöka kulturskolan för att hitta en aktivitet.

-Lärarna utvecklar nya metoder och använder större del av sin arbetstid till undervisning.

Make it - f d After school

Syfte:

Att nå de äldre barnen, vilket är en utmaning för kulturskolan

Att nå de elever som inte hittat motivation i den traditionella undervisningsformen

Eleverna får prova olika konstnärliga uttryckssätt

Få in Hiphop-kulturen som genre i kulturskolan

Målgrupp/antal:

Elever i högstadieålder och uppåt.

Var/när/hur:

Ett team av tre lärare med spetskompetens inom streetdans respektive hip hop-produktion gör nerlag på fritidsgårdar samt på ett centralt beläget köpcenter.

Under höstlovet görs Musik/dans-camp måndag - torsdag på Triangelns köpcenter.

Rekrytering/samverkan:

Rekrytering görs via sociala medier och på info vid entréerna.

Samverkan görs med Triangelns köpcentrum/Vasakronan samt fritidsgårdar.

Framgångsfaktorer:

-Vi når äldre barn med ett för dem känt kulturuttryck.

-Kompetenta lärare med specialkompetens inom Hip hop.

-Kulturskolans undervisningsformer och utbud förnyas

-Pedagoger utvecklar nya metoder kring ämnesövergripande samarbete

Utmaningar:

Att få eleverna att nappa.

Öppen verksamhet

Kulturell allemansrätt på Triangelns köpcenter

Syfte:

Att nå en ny målgrupp

Att nå äldre barn

Att göra kulturskolans verksamhet känd för barn och föräldrar/vårdnadshavare.

Var/när/hur: Triangelns köpcenter har outnyttjade lokaler där kulturskolan har möjlighet för olika slags verksamhet under eftermiddagar, lov och helger.

På höstlovet program:

-musik/dans-camp (street/hip hop) med Make it

-masktillverkning – en öppen verksamhet för de barn som är i köpcentret

Lucköppning

Under hela december månad kommer kulturskolan att ha "Lucköppning" då elever varje eftermiddag framträder ca 10 minuter hel- och halvtimme mellan kl. 16-18. Framträdande görs av sånggrupper, ensembler, solister eller scenkonst av något slag.

Rekrytering/samverkan:

Lärarna har uppdrag att boka in sig och fördela verksamheten under 24 tillfällen.

Info läggs på sociala medier.
 Skyltar sätts upp vid entréerna, flyers delas ut.
 Samverkan sker med Triangelns köpcenter/Vasakronan.

Framgångsfaktorer:

Kulturskolan når en ny målgrupp.
 Triangelns köpcenter vinner en ny målgrupp
 Barn, unga och vuxna rör sig alla på ett köpcenter, vilket innebär en breddning av kulturskolans publik.

Utmaningar:

Att inte försvinna i mängden
 Att lyckas attrahera deltagare

[Musikworkshop på Mötesplats Flamman](#)

Syfte:

Att nå en ny målgrupp
 Att nå äldre barn

Målgrupp/antal:

Ungdomar från högstadiet och upp till 18 år

Var/när/hur:

Ett team på fyra lärare som även jobbar i El Sistema på Kroksbäcksskolan är en dag i veckan på intilliggande Mötesplats Flamman, för att erbjuda ungdomar musikworkshop med fiol, flöjt, dans, rytmik, studioteknik och digitalt skapande.

Rekrytering/samverkan:

Rekrytering görs i högstadielklasserna.
 Samverkan sker med Mötesplats Flamman

Framgångsfaktorer:

Kulturskolan når äldre barn/ungdomar

Utmaningar:

Att attrahera ungdomarna så de stannar/återkommer
 Att konkurrera med gängbildning

[Aktiviteter på helger och lov](#)

Syfte:

Att göra kulturskolan mer tillgänglig för barn, unga och föräldrar/vårdnadshavare.
 Att attrahera även äldre barn/unga.
 Att utöka utbudet genom att prova nya verksamheter.
 Att kunna ha "spetsundervisning" för kulturskolans befintliga elever.

Målgrupp/antal:

Skiftande antal beroende på helgaktivitet

Var/när/hur:

Kulturskolan på Lördagar
 I Mazettihuset några lördagar under terminen tar några lärare emot barn, unga och föräldrar/vårdnadshavare i olika verksamheter som exempelvis "Bring along i ateljén", (barn och föräldrar) "Spela i Rockband", "Mangateckning", "Kreativt skrivande", "Babyrytmik" "sång i grupp", dans, improvisationsteater mer flera aktiviteter.
 Från VT -21 kommer även några terminskurser vara förlagda på lördagar.

Lovverksamhet

Under höstlovet kommer en kurs i Cosplay att hållas i kulturskolans lokaler, bland annat med en ungdomsgrupp från RFSL.

Samtidigt pågår ett flertal aktiviteter på Triangelns köpcenter, se Kulturell allemansrätt på Triangeln.

Exempel på aktiviteter under sommarlov och andra ledigheter:

Sommarkulturskola med dans på fritidshem
 Teater på fritids
 Animerad film i Stadsarkivets lokaler
 Dans för högstadieelever på mötesplats Arena 305

Rekrytering/samverkan:

Info finns på kulturskolans hemsida samt på sociala medier.
 Samverkan görs med RFSL.

Framgångsfaktorer:

- Kulturskolan görs tillgänglig dagtid under Malmöbors ledighet
- Nya verksamheter prövas.
- Kulturskolelärare kan jobba tillsammans
- Kulturskolelärare kan jobba dagtid
- Verksamheten passar de som inte vill gå en hel kurs ett läsår

Utmaningar:

Att nå ut till målgrupperna.
 Att få plats med alla som vill delta.

Ämneskurs med samverkan

Serieteckning

Syfte:

Mångsidigt skapande genom storytelling, layout och teckning.

Målgrupp/antal:

Kursverksamhet för elever 10-19 år.

Var/när/hur:

Undervisning sker varje vecka i kulturskolans lokaler och på grundskolan.

Rekrytering/samverkan:

Rekrytering görs via Kulturskolans kanaler.
 Samverkan sker med grundskolan, olika serieföreningar samt högre serieutbildningar i staden.

Framgångsfaktorer:

- Ämnet är mångskapande och attraheras av alla åldersgrupper.
- Samverkan med stadens serieföreningar och serieutbildningar är mycket utvecklande för eleverna och gör det möjligt att ingå i fler och större sammanhang i Sveriges seriekultur.
- Elevernas medverkan nästan från start i serieutställningar tillsammans med professionella tecknare vilket ger en extra dignitet.
- Samverkan med serieföreningar och serieutbildningar utvecklar och förnyar verksamhetens innehåll pedagogiskt och praktiskt.

Utmaningar:

Att få plats med alla sökande
 Seriekulturen är ung och i ständig förändring och det gäller att skapa goda kontakter och relationer upprätthålla dem.
 Att ha ett följsamt förhållningssätt och en öppenhet inför seriekulturens föränderlighet och inte klamra sig fast vid det klassiska.

Drumcorps

Syfte:

Att skapa orkestersammanhang för slagverkselever med spel i storybaserade figurationer.
 Att ge alla möjlighet att vara med oavsett vilket slagverksinstrument och kunskapsnivå de ligger på.

Målgrupp/antal:

Ingår som orkester i slagverkskursen för elever 10-19 år.

Var/när/hur:

Undervisning sker med slagverkseleverna varje vecka i kulturskolans lokaler.

Rekrytering/samverkan:

Rekrytering är i huvudsak inom kulturskolan men då ensemblen ska vara stor finns även plats för elever från andra kulturskolor.

Samverkan görs med kulturskolor och andra Drumcorps i Sverige och Europa.

Framgångsfaktorer:

- Yngre elever spelar tillsammans med äldre
- Elever upplever sammanhang och ökat självförtroende
- Elever deltar i performans och tävlingar
- Besök av nationella och internationella gästlärare

Utmaningar:

Att anpassa materialet till rätt kunskapsnivå

Att hitta lämpliga lokaler vid storrep

Publika evenemang, exempel

Sida vid sida

Kulturskolans elever, inklusive El Sistema spelar med Malmö Symfoniorkester (MSO)

Syfte:

Att stimulera unga musikanter till egen utveckling och väcka deras nyfikenhet genom samspel med professionella musiker.

Målgrupp/antal:

10 – 16 år

Var/när/hur:

På Malmö Live konserthus görs årligen i samband med höstlovet en konsert med kulturskolans elever tillsammans med MSO. Konserten föregås av repetitioner på kulturskolan då även medlemmar ur MSO deltar. Repertoaren görs i samverkan mellan kulturskolans lärare och den dirigent som MSO anlitar för projektet.

Rekrytering/samverkan:

Rekrytering görs genom kulturskolans lärare. Samverkan sker med Malmö Symfoniorkester och Malmö Live konserthus.

Framgångsfaktorer:

- Eleverna får ett spännande mål för sitt övande.
- Elever i El Sistema samspelar med kulturskolans elever i ämneskurs.
- Samspel sida vid sida med sina professionella förebilder ger en stimulerande upplevelse.
- Elever och föräldrar finner en naturlig evenemangsarena att besöka.
- MSO och Malmö live får en delvis ny publik.

Utmaningar:

-Omfattande logistik kring repetitioner, mat, bussresor mm.

Malmöfestivalen

Syfte: Att kulturskolans elever tar plats och syns med framträdanden och workshops. i stadens stora årliga evenemang Malmöfestivalen.

Målgrupp/antal:

Ålder beroende på aktivitet.

Var/när/hur:

Malmöfestivalen förfogar över en stor del av stadens centrum under sista veckan på sommarlovet. På Kulturskolans program finns framträdanden med rockband, ensembler, orkestrar och körer samt workshops i exempelvis bild och form.

Rekrytering/samverkan:

Elever och lärare planerar aktiviteter tillsammans.

Samverkan sker med Malmöfestivalen som även informerar om Kulturskolans inslag i sina kanaler och sociala medier.

Framgångsfaktorer:

- Eleverna får en stimulerande utmaning med ny publik
- Kulturskolan syns och finns med i stadens festivalsatsning.
- Kulturskolan möter delvis en ny målgrupp

Utmaningar:

- Att skapa repetitionstillfällen under sommarlovet sista vecka
- Att attrahera publik till aktiviteterna

Spel vid äldreboende

Syfte: Att kunna glädja personer på äldreboenden med musikaliska framträdanden utanför huset.

Att skapa möjlighet för kulturskolans elever att (med viss distans) få spela/sjunga/dansa tillsammans, trots kulturskolans fysiska nedstängning under Coronapandemin våren 2020

Var/när/hur:

Kulturskolans ensembler, orkestrar, körer och dansare tog tillsammans med sina lärare initiativ till denna verksamhet. Framträdanden skedde på äldreboenden i olika delar av Malmö med uppskattande publik på balkonger och terrasser.

Aktiviteten kommer att fortgå under hösten.

Kulturskolan kommer att medverka i Adventsfilmer som skraddarsys för äldreboenden.

Rekrytering/samverkan:

Elever och lärare planerar aktiviteter tillsammans.

Samverkan sker med Hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen som fördelar aktiviteter och boenden.

Framgångsfaktorer:

- Kulturskolan deltar och syns där de behövs.
- Eleverna får en stimulerande utmaning på nya platser och med ny publik
- Eleverna känner stor meningsfullhet med verksamheten.

Utmaningar:

- Att skapa repetitionstillfällen på lämplig plats under kulturskolans tillfälligt fysiska nedstängning

Resultat

Slutsatser av projektet

Kulturskolan i Malmö ska vara en naturlig del i samhället. Deltagare i kulturskolans verksamhet ska känna inkludering, personlig utveckling och att befinna sig i ett värdefullt sammanhang oavsett kortare projekt eller längre aktiviteter över tid. De beskrivna exemplen visar på att kulturskolan är på rätt väg.

En viktig slutsats är att samverkan måste fortgå och även utvecklas tillsammans med befintliga aktörer inom skola, stiftelser, näringsliv med flera. Det finns fortfarande barn och unga som ännu inte hittat till kulturskolan och dess aktiviteter, vilket ger slutsatsen att samverkan med fler aktörer bara kan leda till ännu bättre möjligheter att nå fler barn och unga i någon form av utanförskap.

Inom arbetet med det kommunövergripande konceptet CTC bör utökad samverkan vara

möjlig genom de kontaktnät med kommunala och civila aktörer som tillsammans bildar grupper i respektive lokala område. Med utgångspunkt från arbetet inom CTC, kopplat till Ung Livsstils enkäter, finns en god grund för vidgad samverkan på olika plan. Som en grundpelare står kulturförvaltningens strävan för Kulturell allemansrätt för alla barn och unga under såväl skoltid som fritid.

Ett exempel på aktivitet som tagits fram under projektets gång är samverkan med Rädda Barnen. Så fort det gavs möjlighet efter rådande pandemi, kommer ett par pedagoger från kulturskolan att regelbundet musicera med barn på boende för nyanlända. Kontakten knöts mellan strateg och representant från Rädda Barnen genom ett nätverk kring den stadsdel där boendet finns. Genom positiv respons från kulturskolans ledning kommer denna samverkan att kunna genomföras och bestå framöver.

Ett annat exempel är "Kulturell allemansrätt" på Triangelns köpcenter. En tidigare kontakt mellan strateg och köpcentret i samband med varuhusets nyinvigning, ledde fram till dagens verksamhet. En enhetschef på kulturskolan har varit starkt engagerad i att planera och tillsammans med kulturskolans personal organisera aktiviteter på denna spännande plattform där våra lärare möter en ny målgrupp samtidigt som våra elever får en ny publik.

Nya metoder och arbetssätt prövas i detta koncept för att attrahera fler unga Malmöbor. Kulturell allemansrätt på Triangeln har bara börjat!

Lärdomar från erfarenhetsutbyte med de andra storstäderna

Det mest positiva med projektet har varit att samarbetet mellan storstäderna har fördjupats väsentligt. Den kunskapsmassa som presenterats och där särskilda hinder påvisats, har genererat ny kunskap som länkat samman storstädernas ledningsgrupper och skapat en värdefull ökad kontakt dem emellan.

Nästan en fjärdedel av Sveriges unga befolkning berörs och är målgrupp för kulturskolorna i Stockholm, Göteborg och Malmö. För första gången på 70 år har man länkat ihop de samlade erfarenheterna från de tre största städernas kulturskolor.

I projektets början 2018 startade vi strategier med att göra en lokal kartläggning kring de aktiviteter som gjordes i den egna kulturskolan. Vi undersökte vilka samverkansformer som fanns och vilka aktörer man agerade med. Vi fann att flera verksamheter liknade varandra i våra tre städer medan andra skilde sig åt bland annat på grund av städernas olika förutsättningar. Stockholms kulturskola är utspridd på ett geografiskt mycket stort område med 10 enheter, Göteborg har 7 separata kulturskolor som lyder under respektive stadsdel, medan Malmö har en enda kulturskola för hela staden.

Att som strateg för respektive stad kunna träffas och jämföra våra verksamheter har givit nya insikter och stor inspiration till vår egen kulturskola, gällande såväl mindre projekt som mer långsiktiga koncept. Ett konkret exempel på tydlig inspiration är Malmös "Tvåornas kör" som numera etablerats i Stockholm.

Några gånger per år har vi strateger haft möjlighet att hålla seminarier i mindre eller större sammanhang, senast via webinarier från kulturskoledagarna, vilket givit spridning av vårt arbete.

Liknande utmaningar

Vi ser att storstäderna har många gemensamma nämnare. I en storstad finns liknande politiskt uttalade mål om inkludering och jämlikhet. Gemensamma utmaningar finns kring utanförskapsområden, geografisk utspriddhet och ett ständigt brus med konkurrens från många aktiviteter på olika nivåer. En konkurrens som kulturskolan måste förhålla sig till och höras igenom för att faktiskt behålla sina elever och inte minst för att nå fler barn och unga i staden.

Hur kan storstadsregionerna fortsätta att samverka?

Chefssamverkan

Utmaningens nyckelpersoner är utan tvekan chefer och ledning på respektive kulturskola. En aldrig sinande utmaning, förutom storstadens specifika förutsättningar, är givetvis att vara ständigt lyhörd för förändringar i samhället och uppdatera verksamheten därefter.

Som beslutsfattare kan det vara av stort värde att få bolla idéer och byta erfarenheter med kollegor i liknande situation i annan stad.

Under projekttiden har vi strategier anordnat regelbundna chefsträffar i någon av våra tre städer. Vid dessa möten har någon eller några aktuella chefsfrågor diskuterats. Det har gällt ämnen kring grundskolesamverkan, anställningsformer, barnrättsperspektiv och andra spörsmål, relevanta för kulturskolan idag och framöver. Vid ett pedagogmöte i Göteborg för bildpedagoger från storstäderna, inbjöds även cheferna som deltog i såväl diskussioner som i praktiska workshops. Vid en paneldiskussion deltog även representanter från en ungdomsförening i Göteborg.

Eftersom specifika chefsträffar varit mycket betydelsefulla, kommer storstadscheferna även i fortsättningen att mötas. En fortsatt kreativ och outtröttlig utveckling pågår ständigt för att minska segregation och utanförskap, där nätverket mellan storstädernas chefer har betydelse för den egna kulturskolans utveckling.

I Malmö kulturskolas verksamhet kommer samverkan med nuvarande parter att fortgå och utvecklas och där behov finns för fler barns rätt till kultur, kommer förslag till samverkan att ges och tas med nya relevanta aktörer.

Mer samverkan ger mindre utanförskap.

Pedagogsamverkan

I våra tre städers kulturskolor dominerar musikämnet stort, inkluderat all instrumental- och körverksamhet. För att i någon mån lyfta de mindre ämnena i kulturskolan har vi inom ramen för projektet anordnat inspirationsdagar med deltagande pedagoger från våra städer.

Bildämnet med alla varianter stod i fokus några dagar i Göteborg 2019 och ämnet teater/drama var i centrum under ett par inspirationsdagar 2020 via Zoom. Nätverk har bildats pedagoger emellan som möjliggör fortsatta träffar. På grund av rådande pandemi har det inom projektet inte varit möjligt att göra ett seminarium även för danslärarna, men genom strategernas nätverk kommer kontakter att förmedlas, som hjälp för framtida danslärarträffar. Vår uppfattning är att det finns ett stort behov av att utbyta erfarenheter med kollegor i andra städer kring den egna verksamheten för att nå fler barn och unga, vilket också tydligt framgår i pedagogernas utvärderingar.

Förhoppningsvis kommer fortsatta pedagogträffar att äga rum, kanske initierade av pedagogerna själva och givetvis varmt stöttade av respektive kulturskola.